

SZÍNHÁZTUDOMÁNYI KISKÖNYVTÁR

P. MÜLLER PÉTER

Színház önmagán kívül

KRONOSZ KIADÓ

P. Müller Péter

Színház önmagán kívül

P. MÜLLER PÉTER

Színház önmagán kívül

Kronosz Kiadó
Pécs, 2021

SziTU – SZÍNHÁZTUDOMÁNYI KISKÖNYVTÁR

A Kronosz Kiadó
és a PTE BTK Színházi Programjának
közös sorozata

Sorozatszerkesztő:
P. MÜLLER PÉTER

Jelen elektronikus kiadvány a Kronosz Kiadó gondozásában
2021-ben megjelent nyomtatott kötet változatlan kiadása

print ISBN 978-615-6048-87-5

pdf ISBN 978-615-6048-88-2

A kutatás az NKFI 119580. sz. pályázata keretében valósult meg.

Borítófotó:
MÜLLER BÁLINT

ISSN 2415-8941

© P. Müller Péter
© Kronosz Könyvkiadó Kft.

TARTALOM

(Kön(yv)kívület. Identitás – eksztázis – kívül lét 7

I. SZÍNHÁZI(AS) AKCIÓK TÁRSADALMI SZEREPBEN

Társadalmi színház avagy a tette kész néző előállítás 15

A lázadók színháza – 1968 44

Villámcsődület a fizikai és a mediális térben 64

Járvány, foltvarrás. A NAMES-projekt mint performatív
emlékezet 77

Költöző, utazó, vándorló terek 84

II. SHAKESPEARE A SZÍNHÁZON BELÜL ÉS KÍVÜL. SZÍNREVITEL, SZERZŐSÉG, IRODALOM

Utak a színházi előadásból az irodalomba. Ben Jonson
és William Shakespeare példája 101

Shakespeare irodalmi szerzővé válása
és szerzőségének elvitatása 144

Kitörés az dobozszínpadi keretből. Magyar Shakespeare-
előadások sajátos térhasználata 182

III. MAGYAR ÍRÓK A SZÍNHÁZ PEREMÉN

Pilinszky János víziója a jelenlét színházáról	203
Színpadai zártság – tájbéli nyitottság. Paradoxonok Mészöly Miklós színházában	230
Nádas Péter színpadai rítusai	257

IV. SZÍNHÁZRÓL KÖNYVEKBEN

Dramaturgia a globális gyakorlatban (Trencsényi Katalin: <i>Dramaturgy in the Making</i>)	285
Színháztörténeti szöttek (Imre Zoltán: <i>Az idegen színpadra állításai</i>)	296
Újramondott történetek (Salamon András: <i>Színháztörténet</i>)	310
Szabad tér, szabad színház (Vida Cerkvenik Bren: <i>Why don't we do it in the road</i>)	316
Irodalomjegyzék	321
Névmutató	337

(K)ön(yv)kívület

Identitás – eksztázis – kívül lét

Jacques Derrida *A disszemináció* című kötetének első írása az előszavakkal foglalkozik, mintegy előszóként könyvének három terjedelmes írásához. Ennek a félszázoldalas bevezetőnek a címe a fordítók révén magyarul a következő: Könyvkívület.¹ Ehhez a kifejezéshez fordultam a jelen kötet előszava kapcsán, mert benne ott rejlik az önkívület szó is, aminek valamilyen köze van az itt következő írásokhoz. De ez a köz nem jelent megfelelést vagy azonosságot. Ha így volna, akkor a kötet címéül azt választottam volna, hogy *Színház önkívületben*.

Az a tény, hogy az önkívület szó bele van foglalva a könyvkívület kifejezésbe, az magában hordozza azt az ellentmondást, hogy ami önkívületben van, annak nem valamin belül, hanem azon kívül kellene lennie. Ahogy az előszó könyvkívüliségének lehetősége is csupán Derrida filozófiai játéka, ami mellett, hogy az előszó státuszát vizsgálja, voltaképpen e szövegtestnek a főszöveghez való viszonyára kérdez rá.

¹ DERRIDA, Jacques, *A disszemináció*, ford. Boros János, Csordás Gábor, Orbán Jolán, Pécs, Jelenkor, 1998. A bevezető (Könyvkívület. Előszók) címe Derridánál *Hors livre*, az angol fordításban: *Outwork*, prefacing (Jacques Derrida, *Dissemination*, Translated, with an Introduction and Additional Notes, by Barbara Johnson, Chicago, Chicago University Press, 1981), a német fordításban: *Buch-ausserhalb. Vorreden / Vorworte* (Jacques Derrida, *Dissemination*, Herausgegeben von Peter Engelmann, übersetzt von Hans-Dieter Gondek, Wien, Passagen Verlag, 1995).

Az önkívület (az eksztázis) és az önmagán kívül lét nem azonos. De beszélhetünk-e egyáltalán arról, hogy valami önmagán kívül van? Nem az-e minden identitás előfeltétele, a legfőbb kritériuma, hogy valami/valaki önazonos? Hát, nem. Az identitás egy instabil, folytonosan változóban lévő alakulat, aminek adhatunk egy változatlan megnevezést, hívhatjuk például színháznak, ám amit ezen a néven – alkalomról alkalomra, korszakról korszakra, kultúráról kultúrára, műfajról műfajra – értünk, annak lényege nem az állandóság és az azonosság, hanem az eltérés, a különбözés, az átváltozás.

A nyugati színház eredete Dionüszosz kultuszáig vezethető vissza, aki a szenvedélyeket felszabadító eksztázis istene is volt. A pár évszázada kialakult és jelenleg is domináns polgári színház és annak mai szereplői és nézői ennél sokkal prűdebbek, akik színházon többnyire valami illedelmes viselkedésmódot értenek (színpadon és nézőtéren egyaránt), és a nézők, ha egy előadás láttán keletkeznek is bennük szenvedélyek, azt csupán korlátozott formában, mérsékelten nyilvánítják ki.

A színház önmagán-kívüliségét kereshetjük másféle nézőpontból, másfajta megközelítéssel is. Vizsgálhatjuk például az intézményesüléshez való viszony szempontjából. Tudjuk, tapasztaljuk, hogy az ember olthatatlan szomjat érez az iránt, hogy határokat jelöljön ki, határokat vonjon – láthatatlanokat (mint a kulturálisan kódolt proxemika) és láthatókat (mint az intézmények) –, és ugyanakkor csillapíthatatlan vágyat érez arra, hogy ezeket a maga teremtette határokat áthágja, és hogy átlépje akár az érintkezési, akár az intézményi kereteket.

A színrevitel (a performatív cselekvés) intézményesült kereteként az európai kultúra történetileg létrehozta azokat a helyszíneket, épületeket (teátrumokat, színházakat), továbbá azokat az időfolyamban rögzített alkalmakat (előadásokat, ünnepeket), amelyek a művészi színre viteleket leválasztották a mindenna-

pi élet egyéb cselekvéseiről. Aztán megteremtette a kukucskáló színpadot, hogy egy virtuális fallal válassza el egymástól a játékosokat és a nézőket.

Az ennek a távolságnak az áthidalására, felszámolására törekvők aztán a színpadról lejöttek a nézőtérre, a nézőket felültették a színpadra. Létrejöttek a színtér és a nézőtér elhatárolását felszámoló előadások. A színház kiment a közterekre, és folytathatnánk a sort. Azaz a színház mint rögzített helyű és alkalmú intézmény önmagán kívüli területekre merészkedett. Nem korlácsolt önkívületet, de eszközeit, technikáit, a lényegét adó cselekvő történést kivitte a saját történetileg rögzült határain túlra. Ez a kívül levés, az intézményen, hagyományon, kereteken túlra történő önkiterjesztés gyakran nem kapcsolódik látható módon az eredeti identitást adó létmódhoz. Láthatatlan jelenléte időnként csupán az elemző tekintet számára mutatkozik meg.

A jelen kötet gerincét olyan tanulmányok adják, amelyek a színházi cselekvésnek, szemléletmódnak és eseménynek a színházi intézményrendszeren kívüli vonatkozásaival foglalkoznak. Idetartozik mindenekelőtt a társadalmi színház jelensége és fogalma, amely a színház eszközeinek segítségével társadalmi akciókat, változásokat igyekszik elérni. Ez a törekvés a 20. század jelentős színházi újítóinak (Jevreinov, Artaud, Brecht stb.) munkásságában éppúgy jelen van, mint azokban a társadalomtudományi megközelítésekben, amelyek a társas érintkezéseket és helyzeteket színházi fogalmakkal írják le (Gurvitch, Goffman, Geertz stb.). Jelentős előretörése volt a társadalmi színháznak az 1960-as, 1970-es években az amerikai kontinensen. Az ott létrehozott elnyomottak színháza (Augusto Boal) és a környezetalapú színház (Richard Schechner) gyakorolta a legnagyobb hatást. E 20. századi előzmények kortárs tovább élésének tekinthetők az alkalmazott színház különböző formái és fajtái, amelyek irányulhatnak szenvedélybetegek rehabilitációjának segítésére,

pedagógiai kihívások alternatív megoldására, politikai kérdések megfogalmazására és előtérbe állítására, társadalmi konfliktusok kezelésére, megtörtént események dramatikus eszközökkel történő feldolgozására, és így tovább.

Külön tanulmány elemzi az 1968-as párizsi események teatrális vonatkozásait, a lázadók színházát. Amikor '68 májusában a lázadók Párizsban elfoglalják az Odéon színházat, a megszálók között ott van Jean-Jacques Lebel, az európai happening megteremtője, valamint az amerikai Living Theatre vezetői. Ez utóbbiak már hónapok óta legújabb produkciójuk, a *Paradise Now* létrehozásán dolgoznak. A diáklázadásból tízmillió dolgozó országos sztrájkjává eszkalálódó eseménysorozat egyik vetülete e színházi emberek jelenlétének és ezeknek a politikai eseményeknek az egymásra hatása. Az Odéon elfoglalóinak követelése és törekvései között a színház társadalmi szerepének forradalmasítása, a produkciókban a közönség totális részvételének igénye, és az utcának politikai fórummá tétele is megtalálható. Ehhez színházi eszközök igénybevételét is szükségesnek tartják. A lázadás heteiben a Lebel-féle etűdök, akciók az Odéonból az utcára viszik a politikát, megteremtve a politikai utcaszínház gyakorlatát.

A kétezres évek elején megszületett műfaj, a villámcsődület (flashmob) igen erős színházi relevanciával rendelkezik, hiszen a test, a performativitás és a teatralitás elemei alkotják az alapját. A műfaj létrejöttét és típusait vizsgáló tanulmány kitér a villámcsődületnek a fizikai és a mediális térben megjelenő formái közötti különbségre is. Az AIDS áldozatainak emléket állító NAMES-projekt, amely az 1980-as évek végén kezdődött, és mára globális performatív emlékezeti gesztussá vált, különös aktualitást nyert a koronavírus-járvány kitörésével. A mára több tízezer foltvarrással készült takaróból álló „emlékmű” tömeges közszemlére tétele és megtekinthetőségének módja újabb példa

arra, ahogyan az akció a színházias mozzanatokot a színházon kívülre helyezi, amikor a performatív térfoglalás során a takarókat kihelyező személyek rituális mozdulatokkal viszik színre az egyes takarókban tárgyiasuló személyes emlékműveket.

Ha elhagyjuk a színház épületét, vagy a színháznak mint egy kötött helyszínek a felfogását, akkor a mozgásban lévő (vándorló, utazó, költöző) színház jelenségéhez érkezünk, melyhez a szabad tereken létrejövő teátrális események is hozzákapcsolódnak. Ez a fordított felállás, amikor nem a néző megy a színházba, hanem a színház keresi fel (elhagyva saját rögzített helyét) a közönséget. Mondhatjuk erről, hogy a színház ezekben a helyzetekben önmagán kívülre kerül. Ez a sajátos, mozgásban lévő színház a tárgya a fejezetet záró tanulmánynak.

A kötet második fejezetében Shakespeare és kora állnak a fókuszban. Lehet-e Shakespeare-t a színházon kívülnek tekinteni? Ebben a részben épp annak elemzésére kerül sor, hogy miként váltak le a színházi előadásról Shakespeare színpadi szövegei és hogyan kerültek át fokozatosan az irodalom intézményrendszerébe, ahol már a színháztól függetlenül is lehetett velük foglalkozni. Ugyanitt külön tanulmány foglalkozik Shakespeare szerzőségének az elvitatásával, azzal a történeti folyamattal, ahogyan ez az elképzelés a 19. század közepén felvetődik, majd pedig divatossá válik. Ebben a részben a harmadik írás azt vizsgálja, hogy a Shakespeare-korabeli színpadi forma (amelyre a darabjait írta) és a későbbi dobozszínpadi forma közötti ellentmondásnak a Shakespeare-játszásra gyakorolt (korlátozó) hatását miképpen írja fölül és miként tör ki a dobozszínpadi keretből a közelmúlt néhány magyarországi Shakespeare-előadása.

A harmadik fejezetben három 20. századi magyar író színházzal kapcsolatos elgondolásai, illetve színdarabjai állnak a középpontban. Olyan szerzőkről van szó, akiket az irodalmi gépezet nem drámaíróként, hanem költőként, prózaíróként,

esszéistaként kanonizált, ám akiknek volt mondanivalójuk a színházról és a színpad számára, amit saját színpadi korpusz létrehozásával is kifejeztek. Olyan szerzőkről van szó, akiknek drámái nem, vagy alig, vagy jelentőségükhöz mérten ritkán jutottak színpadra. Az elemzett példák ebben a fejezetben: Pilinszky János látomása a jelenlét színházáról, Mészöly Miklós drámáinak és színpadfelfogásának paradoxona, valamint Nádas Péter drámáiról munkásságának sajátosságai.

A zárófejezet dramaturgiai és színházi könyvekkel foglalkozik, amelyek széles spektrumát adják annak a lehetőségnek, hogy miként is lehet történeti, elméleti, gyakorlati szempontból vizsgálni a színházi cselekvéseket, ezek kulturális kölcsönhatásait, dramaturgiai, műfaji, esztétikai vonatkozásait a színházról való írás különböző módjain keresztül. A Trencsényi Katalin, Imre Zoltán és Salamon András munkáival foglalkozó szövegek a könyvbe fagyott színházművészet elemzéseit adják. A fejezet és a kötetet záró írás egy utcaszínházi kiadványt mutat be, melynek végeztével az olvasó a jelen könyvön kívülre jut.

Névmutató

- Ady Endre 163
Aiszkhülosz 105, 218
Albee, Edward 49
Aldridge, Ira 298, 300, 301
Alföldi Róbert 198
Allain, Paul 299
Allen, Giles 86
Almási Miklós 286
Ambrus Mária 190
Appia, Adolphe 185
Arisztophanész 115
Arisztotelész 30, 31
Artaud, Antonin 9, 22, 23, 24, 33,
63, 77, 203, 204, 211, 253
- Bach, Johann Sebastian 215
Bacon, Delia 168, 169, 173, 174
Bacon, Francis 159, 168, 173–
175, 177, 178
Bacsó Béla 295
Bagi Zsolt 263
Bagossy László 192, 193, 195, 196
Bagossy Levente 192
Balassa Péter 268
Balassi Bálint 164, 313
Barba, Eugenio 296
- Barrault, Jean-Louis 49, 52, 53,
84
Barthes, Roland 258, 304
Baumgartner Sándor 198
Bausch, Pina 294
Beaumont, Francis 113, 180
Beck, Julian 56, 58, 60
Beckerman, Bernard
Beckett, Samuel 49, 62, 136, 206,
208, 218, 220, 224, 233, 239,
244, 245, 248, 265, 266
Bécsy Tamás 314, 315
Benedek András 286
Benedek Mari 190
Benjamin, Walter 17, 18, 258, 289
Bérczes László 213
Bernhardt, Sarah 304
Billeter, Erika 57
Biner, Pierre 61
Birringer, Johannes 58
Blanton, Smiley 177
Boal, Augusto 9, 29–36, 40–42
Bogart, Anne 44
Boileau, Nicolas 314
Borbély Szilárd 280
Bourdieu, Pierre 304

- Brecht, Bertolt 9, 24–32, 40–42,
193, 232, 253, 290
- Breton, André 46, 63
- Britten, Benjamin 190–192
- Brook, Peter 45, 90, 184, 185, 307,
308
- Brown, John Russell 298
- Brustein, Robert 311
- Bryson, Bill 144
- Carlson, Marvin 183
- Carroll, Tim 292, 293
- Casey, Edward S. 96
- Cerkvenik Bren, Vida 316–320
- Che Guevara, Ernesto 46
- Chéreau, Patrice 63
- Christie, Agatha 300
- Cochrane, Bernadette 285
- Condell, Henry 180
- Cowell, James Corton 159
- Craig, Edward Gordon 185, 203
- Czímer József 286
- Csehov, Anton Pavlovics 44,
210, 215, 220, 224, 289, 293
- Darida Veronika 295
- Darwin, Charles 147
- De Vere, Edward 173, 175–178
- Debord, Guy 53
- Deleuze, Gilles 95
- Dellar, Pamela 91
- Derrida, Jacques 7, 23
- Déry Tibor 232
- Dickens, Charles 88
- Diderot, Denis 20, 314
- Donne, John 173
- Duras, Marguerite 49
- Durning-Lawrence, Edwin 175
- Duse, Eleonora 304
- Egressy Gábor 299
- Enyedi Éva 295
- Eörsi István 235
- Erdődy Edit 239
- Esslin, Martin 42, 244
- Etchells, Tim 44
- Euripidész 105, 273
- Evans, Tim 293
- Eynde, Van den 291
- Fechter, Charles 88
- Feldman, Marvin 79
- Fellmer, Ferdinand 182
- Fischer-Lichte, Erika 298, 299,
311, 312
- Fletcher, John 113, 180
- Foucault, Michel 82, 167, 168,
304
- Frei, Norbert 47, 63
- Freud, Sigmund 177
- Friel, Brian 125
- Fuchs, Elinor 83
- Fülöp László 223, 225

- Galsworthy, John 177
 Garrick, David 161
 Geertz, Clifford 9, 38
 Genet, Jean 49, 62
 Gerold László 219
 Goethe, Johann Wolfgang von
 230, 231
 Goffman, Erving 9, 37, 38
 Goltz, Thomas 92, 93
 Gore, Georgana 72
 Gorsen, Peter 51
 Gottfried, Martin 211
 Gramsci, Antonio 304
 Greenblatt, Stephen 86, 87
 Grotowski, Jerzy 36, 37, 205–
 208, 224, 226, 253
 Guattari, Felix 95
 Gurevich, Aron 95
 Gurvitch, Georges 9, 28, 29, 37

 Halász Péter 226
 Harrison, Jane Ellen 261
 Harvie, Jen 299
 Hassell, Alex 293
 Havel, Václav 240
 Hawthorne, Nathaniel 174
 Hayman, Ronald 63
 Heller Ágnes 291
 Helmer, Hermann 182, 183, 188
 Heminges, John 180
 Hoghe, Raimund 294
 Hornyik Miklós 239

 Hosley, Richard 187
 Hove, Ivo van 291

 Ibsen, Henrik 289, 300, 302–304
 Ignác Ádám 55
 Ignjatovic Kristina 192
 Illyés Gyula 232
 Imre Zoltán 12, 33, 297, 298, 299,
 304–309
 Innes, Christopher 62
 Ionesco, Eugene 49, 62, 206, 220,
 233, 244, 247, 312
 Ireland, Samuel 160
 Ireland, William-Henry 160–162
 Ito Michio 203

 James, Henry 174
 Jevreinov, Nyikolaj 9, 19, 20, 29
 Jones, Cleve 79
 Jones, Ernest 177
 Jonson, Ben 107, 109–117, 119,
 125, 126, 136, 137, 160, 179,
 180
 Jouvett, Louis 90
 József Attila 82, 164, 215

 Kaffka Margit 229
 Kafka, Franz 15–20, 40, 42, 43,
 254
 Kallisztov, Dmitrij 106
 Kantor, Tadeusz 91
 Kárpáti Péter 143, 292, 293, 295

- Kerényi Grácia 268
 Kerényi Imre 306
 Kerényi Károly 268
 Kermode, Frank 89
 Khoirinosz 105
 Kierkegaard, Søren 260, 270
 Kipke Tamás 219
 Koczka Ferenc 192
 Koltai M. Gábor 295
 Koós Anna 226
 Kott, Jan 252, 253
 Kováts Adél 198
 Krapp, Herbert J. 182
 Krén Katalin 57
- Ladányi Andrea 292
 Lapassade, Georges 56
 László Zsolt 198
 Lebel, Jean-Jacques 10, 45, 46,
 50–56, 59
 Lefebvre, Henri 53
 Lehmann, Hans-Thies 27
 Lengyel Menyhért 300
 Lessing, Gotthold Ephraim 287,
 314
 Looney, Thomas J. 175–177
 Lorca, Federico Garcia 215
 Lőkös Ildikó 295
- Maár Gyula 227
 Madách Imre 244
 Makai Éva 295
- Malina, Judith 56, 58
 Malone, Edmund 127–130, 132,
 133, 135, 161–166
 Malraux, André 49
 Marlowe, Christopher 91, 173,
 175, 178
 Marx, Karl 25
 McAuley, Gay 96–98
 McCartney, Paul 147
 Meek, David 74, 75
 Meldolesi, Claudio 29
 Menczel Róbert 196
 Mészöly Miklós 12, 230–256
 Miller, Arthur 125
 Milne, Drew 32
 Mohácsi István 143
 Mohácsi János 142
 Molnár, Virág 67
 Moreno, Jacob L. 56
 Morrison, Toni 44
 Morvai Ferenc 147
 Mrožek, Sławomir 240, 242, 243,
 247
 Nádas Péter 12, 224, 254, 255,
 257–281
 Nagy Fruzsina 196, 198
 Nánay István 226, 227
 Németh Antal 305
 Németh Niki 147
 Nietzsche, Friedrich 259, 260,
 261, 270, 275

- O'Neill, Eugene 125
 Orenstein, Claudia 53
 Ostovich, Helen 117
 Ovidius 149, 151
 Örkény István 77, 240
- Pályi András 225, 227, 228
 Parti Nagy Lajos 147
 Pavis, Patrice 299
 Pears, Peter 190
 Pelosi, Nancy 83
 Petőfi Sándor 147, 164
 Pfister, Manfred 142
 Phelan, Peggy 257
 Phrünikhosz 105
 Pilinszky János 12, 203–229
 Pinter, Harold 243
 Piscator, Erwin 24, 57
 Platter, Thomas 87
 Plautus 115
 Poe, Edgar Allan 169
 Pratinasz 105
- Radnai Annamária 295
 Radnóti Miklós 164
 Radnóti Sándor 225
 Radnóti Zsuzsa 225, 239, 243, 295
 Rancière, Jacques 20
 Redford, Robert 290
 Reinhardt, Max 184
 Rilke, Rainer Maria 215
- Ritoók Zsigmond 103
 Rojas, Fernando de 313
 Rowbotham, Samuel 146
 Rowe, Nicholas 125, 127, 165
 Rózewicz, Tadeusz 240
 Ruszt József 226
- Salamon András 12, 310–315
 Savage, Sean 65, 71
 Schechner, Richard 9, 38, 39
 Schwajda György 306
 Sediánszky Nóra 295
 Sepsik Enikő 211, 219, 225
 Serban, Andrei 196, 198
 Shadwell, Thomas 138, 140
 Shakespeare, John 89
 Shakespeare, William 11, 85–87,
 92, 93, 106–181, 183–188,
 190–199
 Shaw, G. B. 125, 142
 Shepard, Sam 125
 Sidney, Philip 173
 Simhandl, Peter 298, 312
 Simonffy András 224
 Somlyó Bálint 295
 Sontag, Susan 258
 Spender, Stephen 46, 47
 Staud Géza 298
 Stein, Gertude 255, 256
 Street, Peter 86
 Sutton, Sheryl 219, 221, 222, 224,
 226

NÉVMUTATÓ

Szilágyi Dezső 232   Szophoklész 105, 106   Szőke Annamária 51
<p>Sztanyiszlavszkij, Konsztantyin
30, 36, 210</p>
<p>Tarján Tamás 225</p> <p>Terentius 115</p> <p>Theszpisz 105</p> <p>Tolcsvai Nagy Gábor 225</p> <p>Törőcsik Mari 214, 215, 227</p> <p>Trencsényi Katalin 12, 285–295</p> <p>Trencsényi László 295</p> <p>Turner, Victor 37–39</p> <p>Tüskés Tibor 232</p> <p>Twain, Mark 174</p> <p>Twitchin, Mischa 292</p> <p>Tynan, Kenneth 287</p>
<p>Ungár Júlia 291, 292, 295</p> <p>Ungvári Tamás 50</p> <p>Upor László 295</p>
<p>Van den Berg, Kent 87</p> <p>Vándorfi László 227</p> | <p>Vas István 305</p> <p>Vega, Lope de 314</p> <p>Vékony Délia 81</p> <p>Vilar, Jean 61</p> <p>Voltaire 161</p> <p>Vostell, Wolf 55</p>
<p>Wanamaker, Sam 88</p> <p>Wasik, Bill 64, 66–69, 71</p> <p>Webster, John 172</p> <p>Weil, Simone 217–219, 225</p> <p>Welles, Orson 177</p> <p>Wells, Stanley 87</p> <p>Wiles, David 44, 85, 94</p> <p>Wilheim András 237</p> <p>Williams, Tennessee 125</p> <p>Wilmot, James 159, 160, 168, 173</p> <p>Wilson, Robert 204, 211–217,
219–228, 256</p>
<p>Yeats, William Butler 203, 211</p>
<p>Zacconi, Ermete 304</p>
<p>Zsótér Sándor 190, 291</p> |
|--|---|

Kiadja a Kronosz Könyvkiadó Kft.
Felelős kiadó: a kft. ügyvezetője
Felelős szerkesztő: Erőss Zsolt

www.kronoszkiado.hu

SziTu – Színháztudományi Kiskönyvtár

A sorozat eddig megjelent kötetei

Hiány, csonkít[ás], (ki)húzás, (el)hallgatás a drámában és a színpadon. Szerkesztette: P. Müller Péter, Balassa Zsófia, Görcsi Péter, Neichl Nóra

Rendezett tér. *Be-, át-, szét-, megrendezett terek a színházban és a drámában.* Szerkesztette: Balassa Zsófia, Görcsi Péter, Pandur Petra, P. Müller Péter, Rosner Krisztina

P. MÜLLER PÉTER: **A szín/tér meghódítása.** *Színházi tanulmányok*

SERESS ÁKOS: **A Veszedelem színházai.** *Az amerikai dráma a hidegháború alatt*

A színpadon túl. *Az alkalmazott színház és környéke.* Szerkesztette: Görcsi Péter, P. Müller Péter, Pandur Petra, Rosner Krisztina

GÖRCSI PÉTER: **A megtévesztés dramaturgiája.** *Martin McDonagh drámái és filmjei*

Színházi politika # politikai színház. Szerkesztette: Antal Klauudia, Pandur Petra, P. Müller Péter

BALASSA ZSÓFIA: **Amikor a dráma elbeszélőt keres.** *A monológ drámák drámanarratológiai megközelítésének lehetőségei*

SZABÓ ATTILA: **Az emlékezet színpada.** *Performatív műtfeldolgozás Közép-Európában és a világszínházban*

Kontaktzónák. *Határterületek a színház mentén.* Szerkesztette: P. Müller Péter, Egri Petra, Kvéder Bence Gábor, Németh Nikolett Anna

KURDI MÁRIA: **John Millington Synge.** *Az ír modernség drámaírója*